

Ústav teorie a praxe ošetrovatelství 1. LF UK

Název: Stres žáků a studentů zdravotnických škol při praktické výuce ve zdravotnických zařízeních
Autor práce: Bc. Martina Muknšnáblová
Vedoucí práce: PhDr. Marie Hlaváčová
Oponent: MUDr. Kateřina Nalosová

Volba tématu

Téma zvolené práce je velmi zajímavé, autorka se snaží proniknout do úskalí odborné praxe na zdravotnických školách, kdy studenti získávají konkrétní představu o svém budoucím povolání a nevhodné pracovní nebo studijní prostředí může negativně ovlivnit jejich budoucí profesní i osobní život.

Cíl práce

Cílem práce bylo vyhledat a pojmenovat stresové faktory, které působí na žáky a studenty při odborné praxi, na základě dotazníku sestavit hierarchii nejčastěji uváděných stresorů a zjistit eventuální rozdíly u žáků pražských a mimopražských škol, u škol středních a vyšších, u státních a alternativních. Cíl práce je jasně definován a je smysluplný.

Teoretická část

V teoretické části se autorka podrobně a přehledně věnuje definicím pojmu stres, identifikaci nejvýraznějších stresorů, jak v obecné rovině tak i s přihlédnutím ke specifikům zdravotnické praxe. Dále popisuje kategorie stresu, objasňuje reakce jedince ve stresových situacích a důsledky nadměrné stresové zátěže. Pro úplnost zmiňuje též diagnostické možnosti a na závěr se také věnuje možným protektivním faktorům a mechanismům zvládnání stresu.

Příznivě bych hodnotila, že se autorka nevěnuje jen jedné definici, ale že se snaží v takto obsáhlém tématu dát prostor různým autorům, jejichž názory nejsou vždy totožné, a že také nastínila vývoj v chápání stresu. Za velice přínosné považuji to, že se věnuje tématu adolescence, protože v tomto nelehkém období se značně formuje osobnost jedince a bylo by jistě třeba přihlédnout při výuce ke specifickým požadavkům adolescentů, neboť tam, kde u nejistých jedinců může pozitivní motivace posílit sebevědomí a vychovat spolehlivé zdravotníky, neustálá kritika a ponižování má samozřejmě zcela opačný efekt.

V závěru teoretické části se autorka věnuje detailnímu popisu průběhu odborných praxí, rozdělení jednotlivých odborných škol, přípravou studentů na stresové situace a jejich řešení a také se zabývá úkoly a možnostmi odborné učitelky.

Empirická část

Užité metody výzkumného šetření

Výzkumná část byla tvořena dotazníkem vlastní konstrukce, vypracování dotazníku předcházely volné rozhovory, aby byla pokryta celá problematika daného tématu, dotazníky byly samozřejmě anonymní a byly vyplněny v nepřítomnosti autorky, aby bylo vyloučeno nežádoucí ovlivnění. Metodika tak poskytla objektivní údaje, což umožnilo zobecnění některých závěrů.

Charakteristika zkoumaného vzorku

Pro práci byl použit vzorek žáků a studentů středních zdravotních škol a vyšších odborných škol zdravotnických, do výzkumu byly zařazeny jak školy pražské tak mimopražské, státní i ty s alternativní výukou. Celkem se dotazníku zúčastnilo 334 lidí. Soubor respondentů byl dostatečně rozsáhlý i vhodně strukturovaný.

Výstupy, výsledky, jejich přínos

V další části autorka zpracovává získaná data a pomocí přehledných tabulek a grafů. Porovnává jednotlivé výstupy, ať již jde o srovnávání jednotlivých stresových faktorů nebo o porovnávání typů škol mezi sebou. Za důležité považují také shrnutí, jaké jsou způsoby odreagování od stresu, které jak ukazuje graf, nejsou vždy zcela vhodné.

U výsledků, kde autorka popisuje diskrepanci mezi jednotlivými skupinami studentů, by bylo žádoucí uvést hladiny významnosti nalezených rozdílů. Práce identifikovala nejčastější a nejvýraznější stresory, se kterými se studenti zdravotních škol při studiu setkávají a mohou být východiskem pro podrobnější analýzu, případně zlepšení podmínek studia.

Literatura a práce s literaturou

K práci s literaturou nelze mít větších výhrad, autorka zpracovává téma pomocí velkého množství zdrojů, kdy dává prostor různým názorům na daný problém, přičemž výsledek působí konzistentně.

Formální náležitost, vnější úprava, přehlednost

Práce splňuje formální náležitosti, úprava je přehledná, strukturovaná, témata jsou řazena logicky.

Kvalita příloh

V příloze autorka předkládá plné znění dotazníku, dále stručný přehled, jak zvládat každodenní stresové situace a také vcelku podrobně popsané reakce organismu na stres.

Celkové hodnocení práce

Práce splňuje všechny požadavky a cíle, které si autorka na počátku vytyčila. Pojmenovává jednotlivé problémy, na základě výsledků dotazníku porovnává jednotlivá data, potvrzuje některé předem dané hypotézy a snaží se vysvětlit případné neshody. Nastiňuje možná řešení, i když autorka si je plně vědoma náročnosti zdravotnické praxe a nemožnosti eliminovat stresové faktory, což by ani nebylo správné. Co se týče navrhovaných opatření, je smutné, že i u zdravotníků zatím převažuje stigmatizace psychiatrie. Myslím si, že by bylo důležité žáky také seznámit s tím, že není ostuda mít problém, dokázat si přiznat, že něco nezvládnou a nebát se vyhledat odbornou pomoc, ať již ve formě krizové intervence, psychologického poradenství nebo psychiatrické konzultace.

Otázky k obhajobě

Jak lze vysvětlit rozdílné vnímání stresu, co se týče kvantitativního hodnocení, u pražských a mimopražských škol?

Proč byla v první hypotéze zvolena hranice 30%?

Byly ve výsledcích pozorovány rozdíly v odpovědích u studentů, kteří se účastnili předvýzkumné analýzy, a studentů, kteří se s dotazníkem setkali poprvé?

Návrh klasifikace: výborně.

V Plzni dne: 22. 5. 2007

Podpis oponenta:

MUDr. Kateřina Nalosová
Psychiatrická klinika FN Plzeň